

Sygn. akt VIII Pz 87/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2015r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko (...) SA w K. Oddziałowi KWK (...) w R.

o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia warunków pracy i płacy

na skutek zażalenia powoda R. K.

na postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 29 lipca 2015 r. **sygn. akt** IV P 3168/14

postanawia:

oddalić zażalenie

(-) SSO Teresa Kalinka

UZASADNIENIE

Powód R. K. wniósł pozew przeciwko pozwanej (...) SA w K. Oddziałowi KWK (...) w R. o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia warunków pracy i płacy.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2015r. Sąd Rejonowy w Zabrze ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 57.132,73 zł.

Sąd Rejonowy wezwał powoda do uiszczenia opłaty od pozwu w wysokości 2.857 zł.

R. K. złożył wniosek o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych, argumentując że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla swojego utrzymania.

W załączonym oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powód wykazał, że gospodarstwo domowe prowadzi wraz z żoną oraz 35 letnią córką. Wskazał, iż posiada mieszkanie o pow. 60m² oraz 3.000 zł oszczędności. Nadto wskazał, iż osiąga dochód w wysokości 2.300 zł netto miesięcznie, zaś żona osiąga dochód 1.300 zł netto miesięcznie. Wnioskodawca podał, że ponosi następujące wydatki: czynsz w wysokości 850 zł, media 300 zł, koszty leczenia 300 zł, bilet miesięczny 120 zł. Nie wykazał innych kosztów utrzymania

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2015r. Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych ponad kwotę 500 zł.

W treści uzasadnienia Sąd Rejonowy – powołując się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r., II CZ 104/84 – wskazał, iż zasadą jest uiszczanie kosztów sądowych związanych z toczącym się sporem. Zwolnienie od tego obowiązku może mieć miejsce wyjątkowo, gdy uzasadnia to niekorzystna sytuacja materialna strony, która pomimo wszelkich starań, maksymalnej troski, zaradności i zapobiegliwości, nie jest w stanie w krótkim okresie zaoszczędzić potrzebnych kwot. Przyjmuje się bowiem, że instytucja zwolnienia od kosztów stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach swojego utrzymania. Ubiegający się o taką pomoc powinien w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa.

Sąd Rejonowy podkreślił, że strona dochodząca swych praw przed sądem musi liczyć się z koniecznością poniesienia wymaganych kosztów postępowania i winna w pierwszej kolejności wykorzystać wszelkie posiadane możliwości i zasoby majątkowe w celu pokrycia kosztów z tym związanych. Dopiero wyczerpanie, bądź też brak możliwości skorzystania z takich aktywów w celu poniesienia opłat sądowych, przy zachowaniu gwarancji finansowania własnych potrzeb życiowych na poziomie podstawowym, stanowić może podstawę do objęcia strony instytucją zwolnienia od kosztów.

Ostatecznie, oceniając stan majątkowy powoda, Sąd Rejonowy uznał, że powód jest w stanie uiścić opłatę od pozwu w wysokości 500 zł, bowiem ze względu na uzyskiwane przez powoda dochody nie można zaliczyć go do grona osób ubogich. Nadto od daty wytoczenia powództwa do wezwania go opłatę od pozwu powód miał kilka miesięcy na poczynienie oszczędności.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 29 lipca 2015r. powód wniósł o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych w postaci opłaty od pozwu ponad kwotę 50 zł. Na uzasadnienie wskazał, iż nie ma wystarczających środków na uiszczenie opłaty od pozwu, co wykazał w oświadczeniu majątkowym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Po myśli art. 102 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Zgodnie z ust 2 tego przepisu, do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż ocena czy wykazany w treści, złożonego oświadczenia majątkowego stan majątkowy wnioskodawcy uzasadnia zwolnienie go od kosztów sądowych należy do Sądu.

Sąd II instancji w całości podziela ocenę Sądu Rejonowego, iż powód jest w stanie ponieść opłatę od pozwu w wysokości 500 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i swojej rodziny.

Należy podzielić ocenę, że instytucja zwolnienia od kosztów zwana „prawem ubogich”, stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów. Cytowany przepis ma na względzie sytuację, w której z przyczyn od strony niezależnych, nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych. Zasadą jest bowiem uiszczanie kosztów sądowych związanych z toczącym się sporem. Opłaty sądowe stanowią rodzaj danin publicznych, a zwolnienie od ponoszenia tego rodzaju danin powoduje uszczuplenie środków Budżetu

Państwa. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2010r., sygn. akt II PZ 34/09, LEX nr 603836). Natomiast ustanowiony przez ustawodawcę wymóg uiszczenia opłat i wydatków nie jest ograniczeniem prawa do sądu.

Zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych może zatem mieć miejsce wyjątkowo, gdy uzasadnia to niekorzystna sytuacja materialna strony, która pomimo wszelkich starań, maksymalnej zaradności i zapobiegliwości, nie jest w stanie w krótkim czasie zaoszczędzić stosownej kwoty. „Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach. Do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi do utrzymania” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010r., II PZ 2/10, LEX nr 585787). „Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okażą się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc do państwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r. II CZ 104/84, LEX nr 8623).

Należy pamiętać, że o istnieniu przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych decyduje nie tylko wysokość zarobków wnioskodawcy oraz rozmiar usprawiedliwionych potrzeb jego rodziny, lecz także jego ogólny stan majątkowy. Natomiast ciężar wykazania, że strona nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych z uwagi na trudną sytuację majątkową spoczywa – zgodnie z treścią art. 6 k.c. – na tej osobie. W ocenie Sądu Okręgowego powód takiej trudnej sytuacji majątkowej nie wykazał.

Z oświadczenia majątkowego ubezpieczonego wynika, że miesięczne dochody rodziny wynoszą 3.600 zł netto. Ubezpieczony wykazał iż ponosi opłaty w wysokości 1.560 zł miesięcznie. Nie wykazał przy tym, żadnych innych kosztów utrzymania, należy zatem przyjąć iż kształtują się na przeciętnym poziomie. Z treści oświadczenia majątkowego wynika również, że powód oszczędności w wysokości 3.000 zł. Nadto z zaświadczenia pracodawcy z dnia 10 lutego 2015r. wynika, że powód w ciągu ostatnich 12 miesięcy osiągnął wynagrodzenie w wysokości 57.132,73 zł brutto, z pominięciem 14-tej pensji i Barbórki.

Należy zatem podzielić ocenę Sądu Rejonowego, że powód nie jest osobą ubogą i mógł bez trudu zaoszczędzić kwotę 500 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i dla rodziny. Nadto dysponując oszczędnościami w kwocie 3.000 zł mógł część tych środków przeznaczyć na opłacenie pozwu bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego siebie i rodziny.

Nie należy również zapominać, że pełna opłata sądowa od pozwu w niniejszej sprawie wynosi 2.857 zł, a zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Zabrze oddalając wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych ponad kwotę 500 zł, zwolnił jednocześnie powoda od uiszczenia kosztów sądowych w wysokości 2.357 zł.

Reasumując, Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do zwolnienia powoda z obowiązku ponoszenia opłaty od pozwu w całości.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. w zawiązku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Teresa Kalinka